

زنگ تفریح، نخ و ناس زنگ خونه، قلیون و...!

فاطمه شهسواری

مصاحبه

به گفته‌ی این جامعه‌شناس سیرجانی؛ روان زخم یعنی افراد به هر دلیلی آسیب‌هایی دیده‌اند که روی آنان اثر گذاشته است. ممکن است ناشی از فشار والدینی در خانه باشد یا در حادثه ای آسیب جدی دیده‌اند و با بحرانی روبرو هستند مثل طلاق والدین، سوگ یکی از والدین، ورشکستگی پدر، مهاجرت و... که بر زندگی بچه نیز تاثیر منفی خودش را گذاشته است. حتا ممکن است مستقیم آسیب نرسیده.

پدر ورشکست شده. طلاق پدر و مادر و... آن خانه امنی که داشته‌اند را از آن‌ها گرفته. سوگ یکی از والدین شرایط زندگی‌شان را عوض کرده. احساس امنیت‌شان را تحت تاثیر قرار داده است.

هر کدام از این‌ها نیاز به مداخله دارد که این وضعیت بحرانی تبدیل به تروما نشود. به موقع درمان نشود شرایط تروماتیک سخت می‌شود.

از وی می‌پرسیم که امروز اولیای مدارس معتقدند که مشکلات بچه‌ها نسبت به گذشته بیشتر شده است و اگر چنین است چرا؟

سوند رومی جواب می‌دهد: آن هم برمی‌گردد به شرایط خاص هر جامعه. مثلا در دوران پسا کرونا هستیم و دوران قرن‌تپه‌ها و حساسیت‌های والدین و مسائل خاص آن مثل وسواس و ترس و... می‌تواند یک عامل کلی برای ایجاد تروما در بچه‌های امروز باشد. جدای از اینکه هرکدام شان در خانواده نیز می‌توانند مشکلات خاص خودشان را داشته باشند مثل افزایش تنش میان والدین.

راه حل‌ها

به گفته‌ی این جامعه‌شناس که روی مسائل روانشناسی اجتماعی هم مطالعه عمیق داشته: پیشگیری از اختلالات بعدی مهم است. پای روان زخم که وسط می‌آید اگر در مرحله ابتدایی جدی گرفته نشود می‌تواند زمینه ساز مشکلات بعدی مثل مشکلات خلقی، افسردگی، دو قطبی یا حتا اقدام به خودکشی فرد را فراهم کند. شرایط فعال ساز روان زخم آسیب‌های جدی به ساختار جامعه و جمعیت جوان وارد می‌کند که به شکل رفتارهای نامتناسب در زندگی شغلی، اجتماعی، محیط کار، روابط همسری و تربیت فرزند خودش را نشان دهد.

زنگ تفریح برخی هنرستان‌ها و دبیرستان‌های سیرجان برای دانش‌آموزان آن‌ها شده مصرف ناس روی حیاط و چساندن این ماده مخدر بزاق دهانی شده به دیوار حیاط مدرسه پس از مصرف!

توی دستشویی‌ها هم شده محلی برای کشیدن سیگار! در خانه و در جمع دوستان بیرون از مدرسه و در رزوه‌های تعطیل هم که معلوم است چه خبر است. خونه‌باغ و قلیون کم کمش است. برخی مواد مخدر هم شاید. نه البته همه. بسته به این دارد که نوجوان چقدر در کار مصرف پیش رفته باشد و ترس‌شان ریخته باشد یا نه.

گاهی بسته‌های مصرف شده‌ی ناس در حیاط مدرسه افتاده که نشان می‌دهد برخی دانش‌آموزان از اینکه مصرف کردن ناس‌شان لو برود ابایی ندارند و اساسا برایشان مهم نیست. بوی دود سیگارشان از چند فرسخی مشخص است و به نظر میرسد اعتیاد دانش‌آموزی اگر پیشگیری و مهار نشود به معضل بزرگی تبدیل خواهد شد. معاون پرورشی یک هنرستان در سیرجان معتقد است ناس و مصرف آن توسط پسران را به صورت موردی مشاهده کرده اما اعتیاد به برخی مواد مخدر چیزی‌ست که زیاد در بین دانش‌آموزان وجود دارد.

به همین بهانه به سراغ علی سوند رومی رفتیم تا با این دکترای جامعه‌شناس همشهری درباره چرایی این معضل و بروز آن در سیرجان بپرسیم.

او درباره اینکه جامعه دچار چه تغییر و تحولی شده که فرد در سنین نوجوانی معتاد می‌شود و حتا این برایش تابو هم نیست، می‌گوید: درباره دلایل و انگیزه‌های گرایش بچه‌ها به مصرف سیگار و گل و سایر موادی که درگیری روانی و جسمی و روانی را با هم ایجاد می‌کند و اینکه چرا سن مصرف پایین آمده است، دیدگاه‌های متفاوتی وجود دارد. دیدگاه غالب وجود تروما و روان زخم در بچه‌هاست.

تروما یا روان زخم